

ที่ นร 1206/ว 2

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. 10300

1 เมษายน 2547

เรื่อง การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546
เรียน (เวียนกระทรวง กรม และจังหวัด)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ภาพถ่ายหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร 1206/325 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2547 จำนวน 1 ฉบับ

ตามที่มาตรา 25 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 บัญญัติว่า “ในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาใดๆ ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่รับผิดชอบในปัญหานั้น ๆ จะต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว การตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาวินิจฉัยให้ดำเนินการได้เท่าที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในการพิจารณาเรื่องใด ๆ โดยคณะกรรมการ เมื่อคณะกรรมการมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้มติของคณะกรรมการผูกพันส่วนราชการซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย แม้ว่าการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้นผู้แทนส่วนราชการที่เป็นกรรมการจะมีได้เข้าร่วมเป็นกรรมการวินิจฉัยก็ตาม ถ้ามีความเห็นแตกต่างกันสองฝ่าย ให้บันทึกความเห็นของกรรมการฝ่ายข้างน้อยไว้ให้ปรากฏในเรื่องนั้นด้วย” ประกอบกับสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือหรือปัญหาตามมาตรา 25 แห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าวข้างต้น ไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. ว่ามติของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ส่วนราชการตั้งขึ้นจะมีผลผูกพันส่วนราชการนั้น ๆ ซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วยหรือไม่อย่างไร สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำปัญหาดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งได้รับมอบหมายจาก ก.พ.ร. พิจารณาแล้ว มีความเห็นปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร สิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

สำนักกฎหมายและระเบียบราชการ

โทร. 0-2356-9990

โทรสาร 0-2281-8230

ที่ นร ๑๒๐๖/๓๒๕

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๓๕๘ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการได้หารือปัญหาตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. รวม ๔ ประเด็นดังนี้

๑. คณะกรรมการที่ส่วนราชการตั้งขึ้นพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ถ้อยคำตามกฎหมายไม่ได้โยงว่าเป็นคณะกรรมการเดียวกัน จึงมีประเด็นว่า กรรมการทั้ง ๒ คณะ เป็นกรรมการลักษณะเดียวกันหรือไม่

๒. คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ไม่มีคำนิยามว่า หมายถึงคณะกรรมการลักษณะใด ในทางปฏิบัติอาจมีคณะกรรมการที่แต่งตั้งในรูปแบบต่างๆ เช่น

๒.๑ คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย หรือโดยประกาศพระบรมราชโองการ หรือโดยพระราชกฤษฎีกา

๒.๒ คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลหรือโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

๒.๓ คณะกรรมการตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบหรืออนุมัติให้แต่งตั้งตามที่ส่วนราชการ/หน่วยงานเสนอ

๒.๔ คณะกรรมการตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้แต่งตั้งขึ้นเองเพื่อพิจารณาดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใด เป็นการเฉพาะ

๒.๕ คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๖ คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยไม่ระบุว่าอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด เช่น แต่งตั้งโดยกระทรวง กรม สำนักหรือกอง

/มีประเด็น...

มีประเด็นปัญหาว่า "คณะกรรมการ" ตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ครอบคลุมถึงคณะกรรมการทั้งหมดตามข้อ ๒.๑-๒.๖ หรือไม่

๓. คำสั่งแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการต่างๆ มีหลายแบบ เช่น แต่งตั้งโดยตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทนหัวหน้าหน่วยงาน ได้แก่ อธิบดีกรม ... หรือผู้แทน หรือแต่งตั้งโดยผู้แทนของหน่วยงาน ได้แก่ ผู้แทน กรม ... หรือแต่งตั้งตามตำแหน่งพร้อมกับระบุชื่อหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทนหัวหน้าหน่วยงาน ได้แก่ อธิบดีกรม ... (นาย .....) หรือผู้แทน หรือแต่งตั้งข้าราชการของส่วนราชการอื่นเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง หรือแต่งตั้งโดยชื่อเป็นการเฉพาะตัว หรือแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน และมีได้ระบุชัดว่า เป็นการแต่งตั้งในฐานะของผู้แทนของส่วนราชการที่ผู้นั้นสังกัด มีประเด็นปัญหาว่า การแต่งตั้งกรรมการในลักษณะใดจึงจะมีผลเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือถือว่า มติคณะกรรมการผูกพันส่วนราชการนั้นๆ ซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสอง

๔. กรณีคณะกรรมการตามมติคณะรัฐมนตรีในข้อ ๒.๔ มักกำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการหลักๆ ไว้ และระบุกว้างๆ ในตอนท้ายไว้ว่า "และผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง" ดังนั้นเมื่อรัฐมนตรีหรือส่วนราชการเจ้าของเรื่องได้ใช้ดุลพินิจให้เชิญผู้เข้าร่วมประชุมรายใดเข้าร่วมการประชุมด้วยในฐานะที่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องจะถือได้ว่าผู้เข้าร่วมประชุมในส่วนนี้เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบคณะกรรมการ ซึ่งจะต้องผูกพันตามผลการประชุม ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสองด้วย หรือไม่
ความแจ้งแล้วนั้น

ขอเรียนว่า สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำเรื่องนี้เสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน (อ.ก.พ.ร.) พิจารณาในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗ แล้ว มีความเห็นดังนี้

ในประเด็นที่ ๑ อ.ก.พ.ร เห็นว่า โดยที่มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติว่า "ในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาใดๆ ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่รับผิดชอบในปัญหานั้นๆ จะต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว การตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาวินิจฉัย ให้ดำเนินการได้เท่าที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้" ฉะนั้นในกรณีที่มีปัญหาหรือเรื่องใดๆ ขึ้นในส่วนราชการแล้ว หัวหน้าส่วนราชการนั้นๆ จะต้องพิจารณาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว โดยไม่ควรจะไปดำเนินการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัย" เว้นแต่ เป็นเรื่องจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จึงจะตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัย และเมื่อได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาแล้ว ผลการพิจารณาของคณะกรรมการดังกล่าวก็จะผูกพันส่วนราชการซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วยตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับที่กล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงผลของการพิจารณาโดยคณะกรรมการทุกประเภท

ในประเด็นที่ ๒ อ.ก.พ.ร เห็นว่า “คณะกรรมการ” ตามที่กำหนดในมาตรา ๒๕ วรรคสอง ครอบคลุมถึงคณะกรรมการทั้งหมดตามประเด็นข้อ ๒.๑-๒.๖ ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหรือไป

ในประเด็นที่ ๓ อ.ก.พ.ร. เห็นว่า ในกรณีที่เป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการโดยตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้แทนหัวหน้าหน่วยงาน หรือแต่งตั้งโดยผู้แทนของหน่วยงาน หรือแต่งตั้งตามตำแหน่งพร้อมกับระบุชื่อหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทนหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทน ดังกล่าวแล้ว มติของคณะกรรมการที่กล่าวถึงข้างต้นจะมีผลผูกพันส่วนราชการนั้นๆ ซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการ อยู่ด้วย ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสองแห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว

สำหรับในกรณีที่เป็นการแต่งตั้งโดยชื่อเป็นการเฉพาะตัว หรือแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านนั้น อ.ก.พ.ร. มีความเห็นเป็นดังนี้

๑. ในกรณีที่แม้เป็นการแต่งตั้งโดยชื่อในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ แต่มีเหตุอันเนื่องมาจากบุคคลนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่นนี้ มติของคณะกรรมการจะผูกพันส่วนราชการที่บุคคลดังกล่าวสังกัดอยู่ ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสอง

๒. แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งโดยชื่อในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทั่วไป โดยไม่ได้เกี่ยวกับฐานะการดำรงตำแหน่งของบุคคลดังกล่าว เช่นนี้ มติของคณะกรรมการจะไม่ผูกพันส่วนราชการที่ผู้นั้นสังกัด

ในประเด็นที่ ๔ อ.ก.พ.ร. เห็นว่า การที่คณะรัฐมนตรีมีมติระบุดำเนินการในตอนที่กล่าวถึงว่า “ผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง” นั้น เป็นการเปิดกว้างไว้เพื่อให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายในการแต่งตั้งกรรมการจะไปพิจารณาคัดเลือกว่าหน่วยงานหรือส่วนราชการใดที่เกี่ยวข้องบ้าง และเมื่อเลือกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมประชุมได้แล้ว ผลการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวก็จะผูกพันส่วนราชการซึ่งมีผู้แทนเข้าร่วมประชุม ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสอง เช่นกันด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

สำนักกฎหมายและระเบียบราชการ

โทร. ๐ ๒๓๖๕ ๙๙๙๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๒๓๐